

Briuselis, 2019 10 01
SWD(2019) 342 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

KOMISIJOS REGLAMENTO (ES) .../..., kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai

ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 643/2009

ir

KOMISIJOS DELEGUOTOJO REGLAMENTO (ES) .../..., kuriuo dėl šaldymo aparatų energijos efektyvumo ženklinimo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369

ir panaikinamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1060/2010

{C(2019) 1806 final} - {C(2019) 2120 final} - {SEC(2019) 333 final} -
{SWD(2019) 341 final}

Santraukos lentelė
Reglamentų, kuriais nustatomi šaldymo aparatų ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 643/2009 ¹ ir (ES) Nr. 1060/2010 ² , poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama?
Šaldymo aparatai tebėra vieni daugiausiai elektros energijos namų ūkiuose suvartojančių įrenginių (elektriniai vandens šildytuvai ir apšvietimas suvartoja daugiau už juos, tačiau televizijos aparatai, elektrinės orkaitės, skalbyklės, indaplovės ir t. t. suvartoja mažiau). Buvo numatyta, kad buitinių šaldymo aparatų suvartojamos elektros energijos kiekis pagal įprastos veiklos scenarijų 2030 m. sumažės iki 57 TWh per metus, palyginti su 86 TWh per metus 2015 m. Tačiau ši ekonomija gali būti nepasiekta dėl (1) nebeaktualios energijos vartojimo efektyvumo etiketės ir pasenusių energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų. Kitos su galiojančiais reglamentais susijusios problemos: (2) trūksta žiedinės ekonomikos reikalavimų; (3) yra spragų ir reikalavimai ne taip tinka tam tikroms technologijoms.
Ko siekiama šia iniciatyva?
Atnaujinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai ir atnaujinta energijos vartojimo efektyvumo etiketė padės padidinti ES pramonės konkurencingumą ir geriau informuoti vartotojus apie efektyviai energiją vartojančius gaminius. Tai, kad bus prisidedama prie žiedinės ekonomikos tikslų, padės vartotojams sutaupyti lėšų ir sudarys sąlygas perdirbti gaminius. Nustačius naują taikymo sritį bus pašalintos galimos spragos, suformuotas technologijų atžvilgiu neutralus požiūris ir taip užtikrintos vienodos sąlygos pramonei ir sudarytos sąlygos laikytis reikalavimų bei užtikrinti jų vykdymą.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?
ES lygmens reikalavimo užtikrinti minimalius energijos vartojimo efektyvumo lygius ir energijos vartojimo efektyvumo etiketės nauda akivaizdi. Jei nebūtų suderintų ES lygmens reikalavimų, valstybėms narėms galėtų atsirasti poreikis savo aplinkos ir energetikos politikos sistemoje nustatyti konkretiems gaminiams taikomus minimalaus energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus. Taip būtų sukurtos kliūtys laisvam gaminių judėjimui. Prieš įgyvendinant ES lygmens ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo priemones taip buvo su daugeliu gaminių. Dabartiniai buitinių šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai jau nebeskatina ekonomiškai efektyviai taupyti energijos, o dabartinė energijos vartojimo efektyvumo etiketė nebeužtikrina vartotojams galimybės veiksmingai atskirti aparatus rinkoje. Atnaujinti ES lygmens ekologinio projektavimo reikalavimai ir energijos vartojimo efektyvumo etiketės galutiniais naudotojams yra garantija, kad jie perka efektyviai energiją vartojantį gaminį, ir, nepriklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje savo gaminį perka, jiems suteikiama vienoda informacija. Tai tampa dar svarbiau didėjant internetinės prekybos apimčiai. Dėl ES lygmens ekologinio projektavimo reikalavimų ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo visose valstybėse narėse skatinama pirkti efektyviai energiją vartojančius gaminius, didėja jų rinka, o pramonė įgyja daugiau paskatų juos tobulinti.

¹ 2009 m. liepos 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 643/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi buitinių šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 191, 2009 7 23, p. 53–68) (ekologinio projektavimo reglamentas).

² 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1060/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių šaldymo aparatų ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus (OL L 314, 2010 11 30, p. 17–46) (energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentas).

B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?
Apsvarstytos keturios politikos galimybės: 1. <u>Bazinė</u>: daroma prielaida, kad toliau galios dabartiniai ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentai ir toliau bus įgyvendinamos visos kitos susijusios ES politikos kryptys. 2. <u>Mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų</u> (tinkamiausia galimybė): • energijos vartojimo efektyvumo ribos atitinka mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų lygį; • energijos vartojimo efektyvumo etiketė pakeičiama į A–G skalės etiketę; • matavimo metodas ir reikalavimai grindžiami naujausiu bandymo standartu; • skaičiavimo metodas ir reikalavimai grindžiami atnaujintais rodikliais; • reikalavimai užtikrinti geresnį aparatų taisomumą; • reikalavimai užtikrinti geresnį aparatų perdirbamumą; • maisto švaistymo prevencijos priemonės. 3. <u>Plataus užmojo</u>: tas pats, kas 2 galimybėje, tik energijos vartojimo efektyvumo ribos yra 25 proc. griežtesnės, nei mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų lygis. 4. <u>Nuosai</u>: tas pats, kas 2 galimybėje, tik energijos vartojimo efektyvumo ribos yra 20 proc. švelnesnės, nei mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų lygis.
Kas kuriai galimybei pritaria?
Darbiniam dokumente, išplatintame Konsultacijų forume, buvo numatyta mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų galimybė su platesnio užmojo grafiku. Iš gautų pastabų paaiškėjo, kad ši galimybė būtų pernelyg plataus užmojo, todėl atmesta. Suinteresuotosios šalys pateikė pastabų dėl šios atmestos galimybės ir poveikio vertinime pateiktų galimybių. Kai kurios valstybės narės ir pagrindinė šios gaminių grupės pramonės asociacija manė, kad atmestosios galimybės minimalių energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų ir grafiko derinys yra per didelio užmojo. Dauguma suinteresuotųjų šalių prašė atidėti taikymą, o ne mažinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų užmojų. Pramonės atstovai pasisakė už nuosai scenarijų, bet galėtų pritarti mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų galimybei. Aplinkos nevyriausybinių organizacijų prašė didesnio užmojo energijos vartojimo efektyvumo lygių. Dėl grafiko dauguma sutiko, kad turėtų pakakti leisti gamintojams pakartotinai išbandyti aparatus pagal naują standartą ir parametrus. Be to, buvo prašoma taikyti daugiau žiedinės ekonomikos reikalavimų.
C. Tinkamiausios galimybės poveikis
Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?
Pasirinkus 2-ąją – mažiausių gyvavimo ciklo sąnaudų – galimybę, iki 2030 m. bus pasiekti šie rezultatai: • sutaupoma 9,6 TWh energijos ir išmetama 3,1 Mt CO₂ekvivalentu mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų per metus, t. y. 0,66 proc. Sąjungos 2030 m. tikslo dėl galutinės energijos suvartojimo mažinimo ir 0,25 proc. Sąjungos 2030 m. tikslo dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo; • metinės galutinių naudotojų išlaidos sumažės 2,8 mlrd. EUR, o verslas gaus 0,44 mlrd. EUR papildomų pajamų per metus; • pasiektas suderinimas su kitų šalių technologijų pažanga ir minimaliais energijos vartojimo efektyvumo reikalavimais; • prisidėta prie ES pramonės konkurencingumo ir pirmavimo kaip aukštos kokybės gamintojų; • apsaugotos mažosios ir vidutinės įmonės, veikiančios nišinėse rinkose.
Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?
Numatoma administracinė našta: • tiekėjams – 3 300 000 EUR vienkartinės išlaidos ir 90 000 EUR per metus; • prekiautojams – 600 000 EUR vienkartinės išlaidos; • ES – 90 000 EUR vienkartinės išlaidos ir 42 000 EUR per metus;

- valstybėms narėms – 330 000 EUR per metus.

Šios išlaidos yra susijusios su naujojo Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo pagrindų reglamento taikymu; dėl ekologinio projektavimo papildomų išlaidų nenumatoma.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?

Į taikymo sritį patenkančios mažosios ir vidutinės įmonės, gaminančios šaldymo aparatus, veikia tik nišinėse rinkose, pvz., minibarų (mažatriukšmių aparatų) arba pagal vienkartinį užsakymą arba mažomis partijomis gaminamų vyno šaldytuvų, paprastai su stiklinėmis durimis, restoranams, barams ar vyno žinovams. Jų rinkos dalis šiose rinkose gali būti 30–40 proc.

Siekiant apsaugoti darbo vietas mažosiose ir vidutinėse įmonėse ir sumažinti poveikį toms įmonėms, visose galimybėse numatyti ne tokie griežti reikalavimai vyno šaldytuvams ir mažatriukšmiams aparatams. Vyno šaldytuvams ir mažatriukšmiams aparatams su stiklinėmis durimis siūlomi dar švelnesni reikalavimai.

Ar bus didelis poveikis nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Be pirmiau minėtų dalykų, nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams papildomo poveikio nebus.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Taip, tikimasi, kad tinkamiausia galimybė teigiamai paveiks konkurencingumą ir inovacijas Europos Sąjungoje.

Tikimasi, kad persvarstytas buitinių šaldymo aparatų ženklavimo reglamentas skatins inovacijas ir rinkos pertvarką, kaip buvo ir anksčiau. Jis atitinka dabartinės rinkos tendencijas siekti didesnio energijos vartojimo efektyvumo, nes gero energijos vartojimo efektyvumo etiketė yra stipri komercinė paskata.

Naujoviškų taupaus energijos vartojimo technologijų kūrimas konkurencingomis kainomis padidins Europos gamintojų konkurencingumą. Tai svarbu, nes Azijos gamintojai sparčiai plečia savo dalį pasaulinėje rinkoje. Vienas iš pagrindinių šių gamintojų pranašumų yra gaminio kaina, o ne kokybė.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Bus įtraukta nuostata dėl peržiūros praėjus 5 metams po priėmimo.